

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1941.

Andra kammaren.

Nr 26.

Lördagen den 26 april.

Kl. 4 e. m.

§ 1.

Justerades protokollen för den 19 och den 22 innevarande april.

§ 2.

Herr statsrådet *Wigforss* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 201, angående ändrad ordning för tillsättning av pastor primarius i Stockholm m. m.;

nr 202, angående anslag till försvarsväsendets rullföringsnämnd; och

nr 203, angående ersättning av statsmedel för taxeringsarbete i Stockholms stad för tiden 1 oktober 1941—30 september 1942.

Dessa propositioner bordlades.

§ 3.

Föredrogos var efter annan följande Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid

till bevillningsutskottet propositionen, nr 192, med förslag till förordning om arvsskatt och gåvoskatt m. m.; samt

till statsutskottet propositionen, nr 204, angående anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 till tertiärlån till viss bostadsbyggnadsverksamhet.

§ 4.

Föredrogs och remitterades till statsutskottet den på bordet liggande motionen nr 294 av herr *Lövgren*.

§ 5.

Till bordläggning anmälades:

statsutskottets memorial och utlåtanden:

nr 82, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut i fråga om anslag för budgetåret 1941/42 till särskilda arvoden vid provårsläroverk;

nr 83, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsbidrag till centrala verkstadsskolor m. m. jämte i ämnet väckta motioner;

nr 84, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående understöd åt verkstadsskolor för viss arbetslös ungdom samt stipendier åt elever vid dylika skolor;

nr 85, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 till vissa skyddsarbeten å Uppsala domkyrka;

Andra kammarens protokoll 1941. Nr 26.

nr 86, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till uppförande av byggnad för kvinnokliniken vid akademiska sjukhuset i Uppsala;

nr 87, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till domkapitlet och stiftsnämnderna för budgetåret 1941/42 m. m.;

nr 88, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående disposition av två skolhemman i Korpilombolo och Karl Gustafs socknar m. m. jämte i ämnet väckta motioner;

nr 89, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 till särskilda omkostnader för vissa fartyg;

nr 90, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 till förlagskapital för inköp av förnödenheter, m. m.;

nr 91, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 till lån för stödjande av bostadsproduktionen i vissa orter jämte en i ämnet väckt motion;

nr 92, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förändring i avseende å löneställning och antal beträffande vissa ordinarie befattningar vid postverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk m. m. jämte en i ämnet väckt motion;

nr 93, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till stat för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1941/42 m. m.;

nr 94, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 till vissa om- och tillbyggnadsarbeten vid serafimerlasarettet jämte i ämnet väckta motioner;

nr 95, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående höjd resekostnadsersättning i vissa fall vid färd med egen automobil m. m.;

nr 96, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 till bidrag till stiftelsen Råby räddningsinstitut m. m.;

nr 97, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till Justitiekanslersämbetet: Avlöningar m. m.;

nr 98, i anledning av väckta motioner om vidgat uttagande av arbetslösa till militärtjänst; och

nr 99, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut angående Kungl. Maj:ts proposition angående lån för tillverkning av röntgenfilm m. m.;

bankoutskottets utlåtanden:

nr 39, i anledning av väckt motion om beredande av fyllnadspension åt viss militär personal på övergångsstat; och

nr 40, i anledning av väckt motion om livränta eller gratifikation åt förre e. o. banvakten A. G. Svensson; samt

jordbruksutskottets utlåtanden och memorial:

nr 30, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under nionde huvudtiteln gjorda framställningar angående anslag till svenska vall- och mosskulturföreningen jämte i ämnet väckta motioner;

nr 31, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § 3 mom. samt 12 och 30 §§ skogsvårdslagen den 15 juni 1923 (nr 212) m. m. jämte i ämnet väckta motioner;

nr 32, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående omorganisation av domänverkets skogsindustriella rörelse jämte i ämnet väckt motion;

nr 33, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa, allmänna arvsfonden tillfallna fastigheter;

nr 34, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av ett till förra biskopsbostället 2 mantal Sundby nr 1 i Strängnäs socken hörande område;

nr 35, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsunderstöd för anläggande av skyddsvall vid viss del av Klarälven m. m.; och

nr 36, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut angående avsättande till nationalpark av det s. k. Muddusområdet i Norrbottens län.

§ 6.

Anmälades och godkändes första lagutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 180, till Konungen i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om sterilisering, m. m. dels ock i ämnet väckta motioner.

§ 7.

Justerades protokollsutdrag.

§ 8.

Avlämnades följande motioner, nämligen av:

herr *Jonsson* i Skedsbygd m. fl., nr 295, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 193, angående anslag till statliga åtgärder för tryggnad av vedproduktionen m. m.; och

herr *Hansson* i Vännäsby m. fl., nr 296, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 195, angående bidrag till kristidsnämndernas verksamhet.

Dessa motioner bordlades.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 4.8 e. m.

In fidem
Sune Norrman.

Tisdagen den 29 april.

Kl. 4 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 23 innevarande april.

§ 2.

Herr statsrådet *Bergquist* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 205, angående anslag till Upplysnings- och organisationsverksamhet i fråga om hantverk och småindustri;

nr 206, angående förlängning av giltighetstiden för viss tilläggstull å vadd; och

nr 207, angående anslag till Mälarens reglering m. m.

Propositionen nr 207 hänvisades genast till jordbruksutskottet.

De övriga propositionerna bordlades.

§ 3.

Föredrogos var efter annan Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid

till behandling av lagutskott propositionen, nr 201, angående ändrad ordning för tillsättning av pastor primarius i Stockholm m. m.;

till statsutskottet propositionen, nr 202, angående anslag till försvarsväsendets rullföringsnämnd; samt

till bevillningsutskottet propositionen, nr 203, angående ersättning av statsmedel för taxeringsarbete i Stockholms stad för tiden 1 oktober 1941—30 september 1942.

§ 4.

Föredrogos var för sig och remitterades till statsutskottet följande på kammarens bord liggande motioner, nämligen:

nr 295 av herr *Jonsson* i Skedsbygd m. fl.; och

nr 296 av herr *Hansson* i Vännäsby m. fl.

§ 5.

Föredrogos, men bordlades åter statsutskottets memorial och utlåtanden nr 82—99, bankoutskottets utlåtanden nr 39 och 40 samt jordbruksutskottets utlåtanden och memorial nr 30—36.

§ 6.

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till herr **Arnemark**, som yttrade: Herr talman! Jag tillåter mig hemställa, att kammaren ville besluta, att jordbruksutskottets utlåtanden nr 30 och 32 uppföras sist bland två gånger bordlagda ärenden å morgondagens föredragningslista.

Denna hemställan bifölls.

§ 7.

Herr **Hagberg** i Luleå, som på begäran erhöll ordet, anförde: Herr talman! *Interpellation.* Den replik, som den förre finländske utrikesministern Erkkos tidning Helsingin Sanomat givit Svenska Dagbladet i anledning av denna tidnings försäkran att Finland genom att föra en nordisk och neutral politik kan påräkna Sveriges stöd har utlöst en pressdebatt i våra båda länder som vittnar om en finländsk *nyorientering*, vilken i hög grad måste intressera Sveriges folk. När en sådan finländsk tidning som det socialdemokratiska Arbetarbladet i anslutning här till öppet anklagar myndigheterna för att undertrycka »mycket oskyldiga, mycket berättigade demokratiska och nordiska synpunkter» och lovar att när väl papperen kan läggas på bordet skall »härnadsväckande ting komma i dagen», när den konstaterar att »intresset för Norden tager sig betydligt svagare uttryck än tillförne, synnerligast i de kretsar, som dväljes i den niukanska atmosfären av intriger, stämplingar och kannstöperier» antyder den i försiktiga vändningar på grund av censuren den finländska utrikespolitiska orienteringen.

Tidningen i fråga utpekar icke direkt regeringen. »Snarare är det en hel del annat i vårt land», skriver den, »som kan vara ägnat att framkalla undran och kanske t. o. m. oro på andra sidan Bottenhavet... Vissa myndigheter har gjort sig saker till intramningar, vilket ingalunda är någon obekant. IKL och äktfinshetsselementen reser ånyo huvudena, icke mindre fräckt arroganta än förr... Allt detta och mera därtill måste hos utomstående iakttagare lätt nog framkalla intrycket av att vår opinion är på glid från de nordiska linjer som fick sin officiella sanktion år 1935 och som sedan varit rättesnöret för vår politik...»

Om denna finländska nyorientering, som knappast kan ses med tillfredsställelse av den svenska regeringen, har riksdagen och svensk opinion icke erhållit några närmare informationer (jag bortser här från pressinformationer där utrikesministern i ganska allmänna vändningar berört saken).

Däremot har genom pressen getts offentlighet åt motsättningar inom regeringen i fråga om finlandspolitiken. Jag påminner särskilt om den folkfrisinade Västerbottens-Kurirens förklaring, att regeringskris för någon tid sedan endast kunde avvärjas genom att folkpartiledaren under hot om avgång tvingade regeringen som helhet att avstå från fullföljandet av vissa då aktuella planer på en svensk-finsk militärallians. Under tiden hade de svensk-ryska förbindelserna enligt samma tidning betydligt försämrats på grund av alliansplanerna. Enligt en icke dementerad framställning i norsk radio hade inte mindre än trenne svenska regeringsmedlemmar hotat att spränga regeringen av samma anledning. Enligt en annan framställning i tidningen Nordens Frihet hade krisen inom regeringen avvärjts på grund av att Sovjetunionens regering protesterat mot alliansplanerna.

Allt detta berör viktiga delar av den svenska utrikespolitiken.

Det är med oro man måste fråga sig om inte vårt land ställts i en position där en kraftigare aktion för dess inpassning i tremaktpaktens system förestår. Denna oro stegras av att regeringen icke informerar medborgarna om

Interpellation. (Forts.)

vilka utrikespolitiska åtgärder den vidtager för att trygga neutraliteten och oavhängigheten. Jag vill erinra om ett par för Sverige viktiga fakta. I april för ett år sedan avgavs i Moskva en förklaring av Sovjetunionens och Tysklands regeringar, att dessa efter överläggningar kommit till den uppfattningen att det var ett ömsesidigt tyskt-ryskt intresse att Sveriges neutralitet och självständighet bevarades. Detta förklaras inte minst av att Sovjetunionen, i sin strävan att hålla sig utanför det nuvarande världskriget, har ett stort intresse av att Östersjön bevaras som ett fredligt innanhav. Sverige måste uppenbarligen i denna fråga liksom i fråga om att bevara neutraliteten ha ett gemensamt intresse med Sovjetunionen. Vårt land har enligt min mening allt intresse av att erhålla så långtgående garantier som möjligt för sin neutralitet, och det viktigaste stödet har hittills givits av denna icke krigförande stormaktsgranne. Att icke under nuvarande världskrig, med dess snabba och oberekneliga kastningar i olika vädersteck, utnyttja alla möjligheter att erhålla stöd för landets fred, att uteslutande basera landets säkerhet på en militär upprustning som icke utgör någon säker garanti för neutralitetens bevarande, ter sig för mig som en illusionspolitik.

Sveriges och Sovjetunionens ömsesidiga intressen av att utveckla handeln mellan våra båda länder erkännes av alla. Tyvärr synes de ansatser till ett förbättrande av handelsförbindelserna, varom det i fjol ingångna nya handelsavtalet vittnar, icke ha resulterat i ett sådant uppsving i fråga om de ekonomiska förbindelserna, som både vårt försörjningsläge och vårt geografiska läge betingar. Svårigheterna på detta område framstår för mig närmast som en reflex av den utrikespolitik regeringen hittills fört. Det synes mig vara en olöslig uppgift att trygga neutraliteten utan att ett förtroendefullt samarbete mellan Sverige och Sovjetunionen på alla områden kommer till stånd.

Årets riksdag har ännu inte mottagit någon utrikespolitisk översikt från regeringen eller haft tillfälle till rådplägnings med denna i utrikespolitiska angelägenheter. Däremot har regeringen utanför riksdagen vid olika tillfällen givit vissa upplysningar. Något av en utrikespolitisk översikt gavs av utrikesministern i ett föredrag i Halmstad några dagar efter remissdebatten.

Även från andra regeringsledamöters sida har utrikespolitiska uttalanden gjorts. Statsministern har nyligen upprepat sin tidigare förklaring att »vi känner oss inte hotade men det vore fel påstå att vi känner oss trygga», varvid han samtidigt antydde förhandlingar »med främmande makter», om vilka intet kunde meddelas vid dåvarande tidpunkt. Försvarsministern har nyss förklarat att Sverige icke reflekterar på några anbud att mottaga främmande territorium som ersättning för ett svenskt »deltagande i storkriget». ett uttalande som vore meningslöst därest icke vissa erbjudanden givits den svenska regeringen. Slutligen vill jag i detta sammanhang påminna om justitieministerns uttalande om att Sverige måste vara kärnlandet i en högre förening av Nordens länder, en förklaring som väckt stor förtjusning hos vissa aktivistiska och imperialistiska kretsar.

Justitieministerns anförande synes mig för övrigt antyda en replik mot försvarsministerns som ett accepterande av vissa förespeglningar. Han säger exempelvis: »Var och en som sätter sig in i ämnet måste komma till den insikten att det nordiska problemet är en bestämt avgränsad, tydligt särskild fråga, som kräver en lösning under beaktande av sina historiskt ådagalagda kulturella, geopolitiska och folkliga förutsättningar... I första rummet måste vår politik gå ut på att upprätthålla den viktigaste förutsättningen härför: att bevara friheten och självbestämmanderätten åt Nordens kärnland Sverige. *Men vi kunna icke stanna härvid.* Vi måste noggrant aktge på och *tillvarataga*

Interpellation. (Forts.)

de möjligheter som kunna uppstå att sammanföra de nordiska länderna i en nordisk krets.»

Om justitieministerns uppfattning motsvarar regeringens så finns det verkligen anledning att informera riksdagen om vad som djupast åsyftas.

De ovan refererade utrikespolitiska antydningarna från regeringens sida och tystnaden på andra punkter samt inte minst uraktlåtenheten att *inför riksdagen* klarlägga utrikespolitiska frågor befordrar ett beklagligt ryktessmideri. Regeringens officiöse ryktesdödare i radio ger dementier i en del fall, vilka tyda på bekymmer och utrikespolitiska kannstöperier i vissa högre kretsar, som icke nått ut till de bredare folklagren. Dylikt bidrager till oron. Många i denna kammare torde dela den uppfattning, som en ledamot tillhörande det största regeringspartiet för en tid sedan gav uttryck för, när han gjorde gällande att den svenska landsortspressen visste åtskilligt mer om regeringens utrikespolitiska dispositioner än riksdagens ledamöter.

Det finns sålunda fullgoda skäl för en utrikespolitisk översikt från regeringens sida inför riksdagen. Samma mening i fråga om önskvärdheten av klarhet rörande Finland ger också Svenska Dagbladet denna dag uttryck för, då den i en ledande artikel i anledning av pressdebatten om Finlands politik anser det vara »angeläget för Finlands och Sveriges regeringar att åtminstone på denna punkt lyfta på sekretessens slöja och låta sanningen komma till sin rätt».

Jag hemställer med hänvisning härtill om andra kammarens tillstånd att till hans excellens ministern för utrikes ärendena få framställa följande spörsmål:

Vilka slutsatser drar regeringen för Sveriges vidkommande av den orientering i finländsk opinion rörande utrikespolitiken, som ovan berörts?

Har regeringen vidtagit några särskilda åtgärder för att på grundvalen av aktuella gemensamma intressen åstadkomma en överenskommelse med Sovjetunionen och därmed skapa ett stöd för tryggheten av neutralitetspolitiken?

Denna anhållan blev på begäran bordlagd.

§ 8.

Upplästes och lades till handlingarna följande till kammaren inkomna protokoll:

Protokoll, hållet vid sammanträde med herr talmannen i riksdagens andra kammare och de kammarens ledamöter, som blivit utsedda att jämte herr talmannen tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjäning, den 28 april 1941.

Kammarens sekreterare anmälde, att kanslisten, jur. kand. B. C. A. Ericsson vore inkallad till beredskapstjänstgöring och att kanslisten, jur. stud. N. H. Grass antagits till kanslist hos första kammaren.

Herrar deputerade antogo till kanslist i stället för Grass från och med den 1 instundande maj förste amanuensen, fil. kand. J. B. G. Welanders och till vikarie för Ericsson jur. kand. K. Sjöstedt; dock att Welanders och Sjöstedt skulle tjänstgöra endast under de tider, då herr talmannen funne sådant vara av behovet påkallat.

In fidem
Sune Norrman.

§ 9.

Anmälades och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 181, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till anordnande av krigsflygfält m. m.;

nr 182, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av ett kronan tillhörigt markområde i Karlsborg;

nr 183, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa kronan tillhöriga markområden i Hälsingborg;

nr 184, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av enligt lagen den 13 juni 1921 om förvaltning av bysamfälligheter och därmed jämförliga samfällda ägor och rättigheter fattade beslut om försäljning av vissa för Bodens bys m. fl. skifteslag samfällda markområden m. m.;

nr 185, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse för K. E. Nygren m. fl. från ersättningsskyldighet;

nr 186, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående gäldandet av vissa haverikostnader;

nr 187, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa statens järnvägar tillhöriga fastigheter m. m. jämte i ämnet väckta motioner;

nr 188, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående omorganisation av telegrafverket m. m.;

nr 189, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till bidrag till driften av förlossningsanstalter och väntehem m. m.;

nr 190, i anledning av väckta motioner om åtgärder för bekämpande av de reumatiska sjukdomarna i riket;

nr 191, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avstående av vissa delar av kronan såsom dana arv efter Matilda Sofia Jonsson, född Andersson, från Grönahögs socken, tillfallna medel; och

nr 192, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avstående i vissa fall av allmänna arvsfondens rätt till arv.

§ 10.

Justerades protokollsutdrag.

§ 11.

Herr *Wiberg* avlämnade en av honom och herr *Henriksson* undertecknad motion, nr 297, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 191, angående åtgärder för utjämning av marknadspriserna å vissa förnödenheter m. m.

Denna motion bordlades.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 4.22 e. m.

In fidem
Sune Norrman.

Onsdagen den 30 april.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

På förslag av herr talmannen, som förmälde sig hava om tiden för valen samrått med första kammarens talman, beslöt kammaren att onsdagen den 7 nästkommande maj företaga val dels av revisorer och revisorssuppleanter för granskning av statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning dels ock av valmän och suppleanter för utseende ej mindre av fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret än även av suppleanter för riksdagens fullmäktige i nämnda bank och kontor.

§ 2.

Herr statsrådet *Andersson* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:
nr 208, angående anslag till visst farledsarbete;
nr 209, angående ny tåg färja å leden Malmö—Köpenhamn; och
nr 210, angående räntan för egnahemslån vid statens järnvägar och statens vattenfallsverk.

Dessa propositioner bordlades.

§ 3.

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Svar på fråga.

Chefen för försvarsdepartementet, herr statsrådet **Sköld**, som anförde: Herr talman! I anledning av herr Janssons i Frändesta fråga rörande utfärdande av vissa tillämpningsregler till familjebidragsförordningen får jag anföra följande:

I 5 § krigsfamiljebidragsförordningen stadgas beträffande familjepenning, att Konungen, när skäl därtill äro, må föreskriva, att vid behovsprövningen hänsyn icke skall tagas till viss del av sådan inkomst av civil anställning, som den värnpliktige under tjänstgöringen äger bibehålla. Motsvarande gäller enligt 7 § med avseende å bostadsbidrag.

Genom proposition nr 137 till årets riksdag har föreslagits, att befogenheten för Kungl. Maj:t att meddela föreskrift om att vid behovsprövningen skall bortses från del av inkomst av civil anställning skall utvidgas till att avse jämväl understöd, som i anledning av tjänstgöringen tilldelas den värnpliktige eller hans familj.

Herr Jansson i Frändesta har nu frågat, om jag ämnar låta utfärda sådana tillämpningsregler, som äsyftas med dessa stadganden. Jag vill då erinra om att jag vid krigsfamiljebidragsförordningens tillkomst framhöll, att frågan huruvida och i vad mån undantag från behovsprövningen borde stadgas i viss mån vore beroende av arbetsmarknadsförhållanden. Jag har därför ansett, att ett eventuellt initiativ i frågan borde utgå från arbetsmarknadskommissionen. Ett sådant initiativ har nu tagits. Den 21 april inkom arbetsmarknadskommissionen med förslag till ett stadgande av den innebörden, att vid behovspröv-

Svar på fråga. (Forts.)

ningen hänsyn ej skall tagas till den civila inkomst av ifrågavarande slag, som ej överstiger $\frac{1}{4}$ av avlöningen omedelbart före inkallelsen. Under alla omständigheter skulle ett belopp av minst 50 kronor på detta sätt undantagas. Jag delar arbetsmarknadskommissionens uppfattning att tillämpningsbestämmelser i detta avseende äro erforderliga. Det är därför min avsikt att, så snart riksdagens beslut i anledning av propositionen nr 137 föreligger, upptaga frågan till skyndsamt behandling.

Härefter yttrade

Herr **Jansson** i Frändesta: Herr talman! Jag ber att få tacka herr statsrådet och chefen för försvarsdepartementet för svaret av vilket framgår, att de synpunkter, som jag tillåtit mig på detta sätt föra fram, redan genom arbetsmarknadskommissionens beslut av den 21 i denna månad synas komma att bli tillgodosedda.

Det har icke varit riktigt bra, som det varit, genom att praxis utvecklats så olika. I vissa familjebidragsnämnder har sålunda den omständigheten att en värnpliktig erhållit ett bidrag på 30—40 kronor i månaden från sin arbetsgivare icke inverkat vid bestämmandet av familjebidragets storlek. I andra familjebidragsnämnder har å andra sidan varje bidrag från arbetsgivaren inverkat på familjebidragets storlek. Genom detta ha tråkiga förhållanden uppstått. Tack vare det svar, som herr statsrådet nu lämnat, behöver jag icke vidare utveckla saken, utan ber jag att ännu en gång få tacka för svaret.

Överläggningen förklarades härmed avslutad.

§ 4.

*Svar på
interpellation.*

Chefen för finansdepartementet, herr statsrådet **Wigforss**, som på begäran erhöll ordet, yttrade: Herr talman! I en till mig ställd interpellation har herr Nilsson i Spånstad med kammarens tillstånd frågat, om jag uppmärksammat de ökade svårigheter för de inkallade som uppstå därigenom, att samma personal får tjänstgöra i olika omgångar, medan andra ännu ej inkallats, samt om jag är villig medverka till att nu gällande bestämmelser om taxering av inkallades inkomst och om avdragsrätt m. m. för inkallade prövas med aktgivande på inträdda förhållanden.

Bland åtgärder ägnade att inom skattesystemets ram hjälpa de inkallade nämner interpellanten särskilt införandet av ett särskilt skattefritt avdrag från inkomsten för den som fullgjort beredskapstjänst under viss tid samt medgivande av kvittning av påförd skatt mot sådan tjänstgöring.

Såsom interpellanten påpekat, medföra vissa ojämnheter i beredskapstjänstgöringens omfattning olikheter i den ekonomiska belastningen för skilda grupper av inkallade. Dessa olikheter utgöra en olägenhet, som det givetvis är angeläget att såvitt möjligt undvika. Det är dock tydligt, att militära synpunkter måste vara avgörande vid inkallelserna till beredskapstjänst och att dessa synpunkter blott i begränsad utsträckning tillåta en jämn fördelning av bördorna.

Såväl den skillnad i den ekonomiska belastningen som till följd av olikheter i beredskapstjänstgöringens omfattning föreligger olika grupper emellan, som den än större ojämnheter, som ofta möter i förhållandet mellan inkallade och från beredskapstjänst helt befriade, bör enligt min mening beaktas vid inkomstbeskattningens utformning. Vid de utredningar angående den direkta beskattningen under nästa budgetår, som pågå inom finansdepartementet, har även frågan om skattelindring för till beredskapstjänstgöring inkallade upptagits till prövning. Det är min förhoppning att en positiv lösning därvid skall kunna

Svar på interpellation. (Forts.)

vinnas och att sålunda en viss anpassning av skattebördan efter de förskjutningar i skatteförmågan, som inkallelserna till beredskapstjänst föranleda, skall kunna komma till stånd.

Huruvida mera genomgripande förändringar i skattesystemets utformning på längre sikt lämpligen böra genomföras i syfte att bereda utrymme för en anpassning av beskattningen efter fullgjord beredskapstjänst låter sig enligt min mening ännu icke avgöra. Jag har för avsikt att föranstalta om en utredning av frågan, sedan pågående överväganden om en skattelindring under nästa budgetår slutförts och en överblick vunnits över räckvidden av de resultat som kunna nås genom tillfälliga jämkningar i beskattningen.

Vidare anförde:

Herr Nilson i Spånstad: Herr talman! Jag ber att till herr statsrådet och chefen för finansdepartementet få framföra mitt tack för det positiva svar jag erhållit på min interpellation. Det är med stor tillfredsställelse jag tagit del av herr statsrådets beaktande av de olikheter i den ekonomiska belastningen för olika grupper inkallade, som ojämnheterna i beredskapstjänstgöringen ha framkallat.

Jag vill också uttala min tillfredsställelse över att frågan om skattelindring för de inkallade upptagits till utredning inom finansdepartementet och att åtgärder ställts i utsikt i samband med planläggningen för nästa budgetår. Jag skulle dock i detta sammanhang ha önskat att de åtgärder, som sålunda ställts i utsikt, kunde bringats till utförande redan i fråga om de skattebelopp, som skola erläggas hösten 1941. Jag förstår de svårigheter en sådan lösning måste övervinna, men det skulle givetvis vara av största värde, om denna lindring kunde åstadkommas vid det tillfälle bärkraften är sämst. Jag vill alltså hoppas att de av herr statsrådet omnämnda utredningarna komma att slutföras snarast möjligt och att varje möjlighet att uppnå resultat så snart som möjligt beaktas.

Samtidigt som jag med tillfredsställelse tagit del av herr statsrådets välvilliga inställning till frågan om skattelindring för de inkallade, vill jag ånyo understryka vikten av att en mera allmän utjämning mellan inkallade och icke inkallade kommer till stånd i fråga om de bördor, som Sveriges folk i nuvarande läge måste bära. Detta är problemets kärnpunkt, och jag vill livligt hoppas, att den utredning, som här ställs i utsikt, inte begränsas till mer eller mindre genomgripande omgestaltung av skattesystemet, enär den utjämning av bördorna, som här borde komma till stånd, griper in på ett flertal andra områden.

Jag vill i detta sammanhang passa på att säga, att jag delar herr statsrådets uppfattning om nödvändigheten av att militära skäl måste i stor utsträckning vara vägledande vid inkallelserna och att dessa skäl orsaka ojämnheter. Samtidigt vill jag dock säga att varje åtgärd, som kan bidra till att känslan av fördelning av bördorna beaktas vid inkallelserna, stärker försvarsviljan inom beredskapsförbanden. I den mån denna fördelning inte kommer till stånd eller kan komma till stånd med nuvarande organisation är det önskligt att alla utvägar, som snabbt kunna åstadkomma bättre resultat, omsorgsfullt prövas.

I andra hand borde en sådan linje åtminstone teoretiskt kunna tänkas prövad, som skapade större ekonomisk jämlikhet mellan inkallade och hemma- varande. Härvid tänker jag på möjligheterna att så att säga ekonomiskt inkalla dem, som inte tas i anspråk för den militära vakthållningen. Jag underskattar inte svårigheterna att lösa uppgifterna kring beredskapen, men samtidigt vill jag dock säga, att alla de brev och uppgifter, som jag erhållit

Svar på interpellation. (Forts.)

efter det interpellationen framställts, befast min uppfattning att här finnas många problem, som med ökad styrka kräva en demokratisk lösning.

Herr **Jonsson** i Skedsbygd: Herr talman! Interpellanten har med rätta påtalat en del förhållanden, som göra, att de som inkallats att fullgöra vakt-tjänstgöring i vårt land i dessa tider jämförelsevis hårt drabbas av denna börda. Otvivelaktigt förhåller det sig också så. Det bör därför ligga i vederbörande myndigheters intresse att så mycket som möjligt lindra dessa bördor.

Jag skall emellertid be att få peka på ytterligare fall, där de ekonomiska konsekvenserna av inkallelserna verkat mycket olika. Det finns till exempel fall, då personer, som förut varit inkallade till ganska långvarig beredskapstjänst, återigen i vår drabbats av inkallelseorder, under det att värnpliktiga tillhörande samma eller närliggande årsklass icke blivit inkallade. Det är givet att dylikt giver anledning till missnöje. När jag kommer till min hembygd påtalas ofta detta förhållande. Jag känner själv personligen till fall, då en mindre jordbrukare, som redan förut varit inkallad, återigen i vår drabbades av inkallelseorder, under det att en diversearbetare, för vilken en inkallelse icke betyder lika mycket i ekonomiskt avseende som för en mindre jordbrukare, gått fri från inkallelse.

Jag förstår mycket väl, att det med den organisation, som man nu har på det militära området, och med den maskinella utrustning, varmed vårt försvar arbetar, ligger i militärens intresse att så mycket som möjligt ha utbildad personal till hands. Med litet god vilja tror jag dock det skulle vara möjligt åstadkomma bättre avlösning. Under förra världskriget inkallades de olika årsklasserna turvis. Man fick litet var göra bevakningstjänst. Man hade känslan av att alla fingo göra sina uppoffringar. Så är tyvärr icke förhållandet nu.

Då försvarsministern icke nu är närvarande här, får jag väl personligen framföra till honom vad jag här har sagt. Jag hoppas emellertid, att det finnes möjlighet skapa större rättvisa emellan de värnpliktiga. Det svenska folket har visat en mycket stor offervilja och villighet att bära bördorna i det läge, vi nu råkat in i. Jag anser därför, att det är vår skyldighet se till, att dessa bördor så rättvist som möjligt fördelas mellan dem, som ha att bära dem.

Herr **Skoglund** i Doverstorp: Herr talman! Jag hörde med tillfredsställelse finansministerns meddelande, att han är villig vidtaga åtgärder för att rätta till de missförhållanden, som uppstått genom att många varit inkallade till lång beredskapstjänst och icke förmå betala sin skatt. Men vad jag icke uppfattade var, hur han tänkte förfara med skatterna på de inkomster, som nu hålla på att taxeras. Den saken kan väl knappast bli föremål för någon ändring i skatteförfordningen, utan därvid få väl andra former sökas. Jag förstår, att befrielse från skatt för de till beredskapstjänst inkallade är en svår fråga att komma till rätta med, och att det föreligger vissa skattetekniska problem, som måste klaras. Enligt min mening kan frågan om inkallads skatteplikt icke lösas enbart enligt de sedvanliga strikt matematiska, skattetekniska linjerna, utan måste ses även ur ideella synpunkter. Hänsyn måste sålunda bl. a. tagas till de olägenheter, som förefinnas för familjen av mannens bortovaro liksom till hans minskade möjligheter att vid hemkomsten hävda sig i konkurrensen på arbetsmarknaden. Detta gör, menar jag, att vi få vara mer frigjorda än under normala förhållanden och göra så mycket som möjligt för att rätta till de påtalade olägenheterna, som, jag upprepar det, åstadkommit missförstånd och, jag vågar nästan säga, missnöje.

Svar på interpellation. (Forts.)

Chefen för finansdepartementet, herr statsrådet **Wigforss**: Herr talman! Till förtydligande av mitt svar på interpellationen vill jag säga, att det är just beträffande skatten på de inkomster, som nu hålla på att taxeras — alltså inkomsterna för år 1940, som taxeras 1941 och för vilka skatt, i främsta rummet värnsskatt, skall betalas låt mig säga i början av nästa år eller i slutet av detta år — som det gäller att finna någon form, varigenom man för här ifrågavarande personer kan åstadkomma lättnad, även sedan taxering skett och skattebeloppet blivit fastställt.

Härmed var överläggningen slutad.

§ 5.

Föredrogs var efter annan Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid

till statsutskottet propositionen, nr 205, angående anslag till Upplysnings- och organisationsverksamhet i fråga om hantverk och småindustri; samt

till bevillningsutskottet propositionen, nr 206, angående förlängning av giltighetstiden för viss tilläggstull å vadd.

§ 6.

Föredrogs och remitterades till statsutskottet den på bordet liggande motionen nr 297 av herrar *Wiberg* och *Henriksson*.

§ 7.

Föredrogs herr *Hagbergs* i Luleå vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till hans excellens herr ministern för utrikes ärendena, angående vissa utrikespolitiska förhållanden.

Denna anhållan blev av kammaren avslagen.

§ 8.

Föredrogs statsutskottets memorial, nr 82, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut i fråga om anslag för budgetåret 1941/42 till särskilda arvoden vid provårsläroverk; och blev utskottets däri gjorda hemställan av kammaren bifallen.

§ 9.

Föredrogs statsutskottets utlåtande, nr 83, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsbidrag till centrala verkstadsskolor m. m. jämte i ämnet väckta motioner; och anförde därvid:

Herr **Mårtensson**: Herr talman! Herr Karl Andersson i första kammaren har tillsammans med mig inom utskottet fogat en blank reservation till detta utlåtande. Vi yrkade inom utskottet på att motiveringen på sid. 35 i vad den gäller verkstadsskolorna skulle få en annan lydelse. I utlåtandet heter det, att »utskottet förutsätter dock, att vid den tidpunkt, då det statsfinansiella läget medger att 1939 års riksdagsbeslut sättes i kraft, stipendierna vid de centrala verkstadsskolorna bringas i nivå med stipendierna vid lantmanna- och lanthushållsskolor». Reservanterna anse att de stipendiebelopp å resp. 60, 40

*Statsbidrag
till centrala
verkstads-
skolor m. m.*

Statsbidrag till centrala verkstadsskolor m. m. (Forts.)

och 20 kronor, som fastställdes av 1939 års riksdag för lantman- och lanthus-hållsskolor snarast böra sättas i kraft och komma i tillämpning vid de centrala verkstadsskolorna oavsett om det statsfinansiella läget är ansträngt eller icke. Det är ju nämligen svårt att kunna förutse, om det statsfinansiella läget under de närmaste årtiondena kan tillåta, att stipendierna vid lantman- och lant-hushållsskolorna kunna ökas till det belopp, som 1939 års riksdag fastställde. Om det statsfinansiella läget inte skulle tillåta, att dessa stipendiebelopp höjas i enlighet med tidigare riksdagsbeslut — ja, då komma enligt utskottets förslag de lägre stipendiebeloppen att få utgå även vid de centrala verkstadsskolorna. Detta skulle enligt vår mening vara till skada för dessa skolor.

När verkstadsskolor för arbetslös ungdom startades 1936 fastställdes ett högsta stipendiebelopp, som skulle utgå med 60 kronor per månad och elev. Dessa belopp ha sedan dess utgått och utgå fortfarande vid de verkstadsskolor, som för närvarande äro i verksamhet. Verkstadsskoleutredningen, som hade hela spörsmålet om verkstadsskolornas framtida organisation under utredning, föreslog i sitt betänkande att stipendiebeloppen skulle fastställas till högst 50 kronor per månad för elev i första årskursen, och sedan skulle beloppen variera med respektive 30 och 20 kronor per månad och elev i andra och tredje behovs-graderna. I andra årskursen skulle högsta stipendiebeloppet enligt verkstads-skoleutredningens förslag uppgå till 55 kronor, respektive 35 och 25 per månad för de övriga behovsgraderna.

Kungl. Maj:t föreslår i föreliggande proposition, att stipendierna skola utgå med ett högsta belopp av 45 kronor per månad och för de övriga behovsgraderna utgöra 25, respektive 15 kronor. Om man omräknar det högsta stipendiebelopp, som Kungl. Maj:t nu föreslagit, till 1936 års penningvärde, skulle detta motsvara cirka 29 kronor. Elever från medellösa hem som sökte sig in vid de centrala verkstadsskolorna skulle således i det högsta stipendiebeloppet få ut ett realvärde av 29 kronor i stället för 60 kronor, som 1936 års beslut avsåg.

Jag är övertygad därom, att om stipendierna vid verkstadsskolorna skulle fastställas till så låga belopp, torde detta i allra högsta grad hindra elever från fattiga och medellösa hem att komma in vid dessa verkstadsskolor och därmed lära sig ett yrke och skaffa sig möjligheter att för framtiden kunna få en tillfredsställande utkomst.

Jag skall, herr talman, inte framställa något yrkande, men jag vågar hem-ställa till herr statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet att stipendie-frågan beträffande de centrala verkstadsskolorna måtte upptagas till förnyat överbärande och underställas riksdagens prövning, innan dessa skolor börja sin verksamhet. Jag bortser ingalunda från det svåra statsfinansiella läge vi för närvarande ha, men jag tror det skulle vara en missriktad sparsamhet att hindra fattiga ynglingar från att komma in i centrala verkstadsskolor och därmed lära sig ett yrke och skaffa sig bättre utkomstmöjligheter för fram-tiden.

I detta anförande instämde herr *Eriksson* i Sandby.

Herr Malmberg: Herr talman! Jag har tillsammans med några medmotio-närer bland annat yrkat på att en särskild överstyrelse borde inrättas i sam-band med de nu planerade centrala verkstadsskolorna. I anslutning till denna vår motion ber jag att få yttra några ord.

Enligt vår uppfattning har verkstadsskoleutredningen förebragt synnerligen starka skäl för en särskild central ledning av yrkesskolväsendet. Denna upp-fattning synes också delas av såväl departementschefen som statsutskottet. Utskottets utlåtande i den punkten är tämligen positivt hållet, men man ställer frågan på framtiden. I själva sakfrågan tycks det sålunda icke föreligga någon

Statsbidrag till centrala verkstadsskolor m. m. (Forts.)

meningsskiljaktighet, men däremot beträffande tidpunkten för inrättandet av en särskild överstyrelse. Såvitt man kan finna har ingen motivering förebragts för att inte nu fatta principbeslut i frågan. I vår motion ha vi uttalat, att kostnadssynpunkterna möjligen varit de avgörande, och det är ju klart att man inte minst i dessa tider bör tillmäta det statsfinansiella läget synnerligen stor betydelse. Merkostnaderna för denna överstyrelse bli emellertid inte stora, jämförda med kostnaden för genomförandet av förslaget i dess helhet. Därtill kommer en annan omständighet: verkstadsskoleutredningen har i sitt betänkande sagt, att kostnaden för en särskild överstyrelse skulle bli 234,000 kronor per år. Detta är 116,000 kronor mera än vad den nuvarande organisationen kostar. Men det är att märka, att därest ledningen av yrkesskolväsendet i fortsättningen skall handhavas av skolöverstyrelsens yrkesavdelning, måste denna i sin tur utvidgas, med åtföljande kostnader. Därför bli de faktiska merkostnaderna relativt små. Man kanske också kan våga säga att dessa merkostnader skola möjliggöra en produktiv insats. Yrkesutbildning inom såväl yrkesskolväsendet som näringslivet förefaller att bli mera effektiv under en central ledning, vilket alltså skulle verka främjande på näringslivets produktion.

Vi ha alltså den uppfattningen, att det finns goda skäl för ett principbeslut om en centralledning för yrkesskolväsendet i samband med att riksdagen nu träffar avgörande om dessa skolors organisation liksom om statsbidrag till densamma. Avgivna yttranden över de sakkunnigas betänkanden bestyrka också detta. Så har Svenska arbetsgivareföreningen anfört, »att det skulle varit ändamålsenligt att i första hand genomföra en omorganisation av den centrala ledningen för yrkesskolväsendet efter de riktlinjer, verkstadsskoleutredningen föreslagit i sitt senare betänkande, för att sedermera med stöd av den mera allsidiga erfarenhet, en dylik ledning förfogade över, efter hand uppdraga de principiella riktlinjerna för och bygga ut de olika grenarna av yrkesutbildnings- och lärlingsverksamheten». Kommerskollegium har uttalat: »Den centrala ledningens organiserande och övervakande insatser måste bli av den mest avgörande betydelse för yrkesskolväsendets lyckosamma utveckling». Detta synes oss utgöra ett stöd för den uppfattningen, att man just nu skulle behöva denna centrala ledning.

Därtill kommer värdet av en centralledning för yrkesskolväsendet under arbetslöshetstider, och jag tillåter mig att något erinra om vad Statens arbetslöshetskommission anfört. Den har uttalat, »att tillkomsten av en central ledning av yrkesutbildningen, som bleve i stånd att upprätthålla en intim kontakt med näringsliv och arbetsmarknad, syntes kommissionen innebära en garanti för att en utökning av yrkesundervisningen under arbetslöshetstider verkställdes under iakttagande av samtliga på behovet av en sådan utökning inverkan faktorer».

Om man nu uppskjuter principbeslutet, får man väl räkna med att utbyggnaden av yrkesskolavdelningen inom skolöverstyrelsen får mera permanent karaktär och att hela frågan ställas på en oviss framtid. Med hänsyn till det läge, vari frågan nu befinner sig, efter statsutskottets utlåtande, finnes näppeligen någon utsikt att vinna bifall till motionen. Jag skall därför inte, herr talman, yrka bifall till den utan tillåter mig endast uttala den förhoppningen, att frågan om en särskild överstyrelse för yrkesskolväsendet snarast upptages till förnyad prövning.

Herr Andersson i Igelhoda: Herr talman! Jag vill till en början uttala min glädje och tillfredsställelse över att denna ute i landet så efterlängtade reform i fråga om yrkesundervisningen nu äntligen föres fram till ett avgörande. Det hade ju varit tacknämligt om i samband med denna fråga, om de

Statsbidrag till centrala verkstadsskolor m. m. (Forts.)

centrala verkstadsskolorna, även frågan om den centrala yrkesutbildningen överhuvud taget hade funnit sin lösning. Emellertid uttalas i utlåtandet den meningen, att denna fråga också, om det visar sig behövt, sedermera bör tagas upp till behandling.

Det var emellertid för att yttra mig om en detaljfråga i förslaget jag begärde ordet. Jag har varit med om att tillsammans med andra ledamöter av denna kammare frambära en motion, avseende lönerna till de vid de centrala verkstadsskolorna anställda lärarna. Utskottet har icke ansett sig kunna tillstyrka denna motion; det är endast en reservant inom utskottet som funnit vad motionärerna anfört värt beaktande, och jag förstår ju med anledning därav det hopplösa uti att här ställa något yrkande om bifall till motionen.

Jag vill emellertid framhålla att om dessa centrala verkstadsskolor verkligen skola kunna bli till nytta för produktionen och för utbildning av arbetskraft där, är det nödvändigt att vid skolorna anställas högt kvalificerade lärare. Det har gjorts jämförelser mellan dessa lärares löner och verkmästarlöner, och jag erkänner villigt att där finnas jämförelsepunkter. Men för att få verkligt dugliga lärare till dessa centrala verkstadsskolor måste man räkna med att från den privata industrien erhålla erfarna arbetsledare, och jag fruktar att en verkmästare eller annan arbetsledare inom industrien, som verkligen har den kompetens som här erfordras och dessutom är villig att skaffa sig den ytterligare teoretiska utbildning, som många gånger blir nödvändig för att kunna uppbära en lärartjänst vid en central verkstadsskola, icke står att få för de löner som här äro föreslagna, då man måste räkna med att dessa personer redan kommit ganska högt upp på löneskalan.

Emellertid uttala de sakkunniga den meningen, att de löner som här föreslås måste anses såsom provisoriska och att lönefrågan ånyo bör upptagas till behandling i samband med frågan om utbildning av lärare för yrkesundervisningen. Jag uttalar då den förhoppningen, att vid den nya prövning av frågan, som i sinom tid måste företagas, de synpunkter som i motionen av herr Molander m. fl. i denna kammare framförts måtte bli beaktade. Vad som enligt mitt förmenande är angeläget är att se till att man får en god samverkan mellan industrien och yrkesundervisningen och att ett ömsesidigt utbyte av arbetskraft där kan ske. Jag tror inte det är tillräckligt att vid dessa centrala verkstadsskolor ha teoretiskt utbildade lärare, utan det är nödvändigt att från industrien erhålla praktiskt erfarna män. Det är denna synpunkt som varit avgörande, då jag undertecknat den omnämnda motionen, som jag emellertid för närvarande, då jag som sagt anser detta hopplöst, inte skall yrka bifall till, utan nöjer mig med att yrka bifall till utskottets hemställan.

Herr Jonsson i Eskilstuna: Herr talman! Då av ingendera av de tre föregående talarna ställts något yrkande om ändring i statsutskottets förslag på de punkter, varom man har talat, kunde det måhända vara onödigt att från utskottets sida tiden upptages med några reflexioner. Jag vill emellertid säga några ord om den ifrågasatta överstyrelsen för verkstadsskolorna.

Statsutskottets utlåtande får för ingen del uppfattas såsom vittnande om brist på intresse för de uppslag, som motionärerna ha lagt fram, eller som något slags ovilja mot förslagen. För egen del är jag livligt övertygad om att man förr eller senare — och kanske ganska snart — kommer fram till nödvändigheten att upprätta en särskild styrelse för yrkesskolorna överhuvud taget. Anledningen till att nu inte något principbeslut har förordats av statsutskottet är väl närmast den, att man vill ha saken ytterligare utredd och undersöka, huruvida det inte vore lämpligt att inom denna tilltänkta översty-

Statsbidrag till centrala verkstadsskolor m. m. (Forts.)

relse lägga all yrkesundervisning. Det finns nu yrkesskolor, som sortera under andra departement än ecklesiastikdepartementet, och det synes vara lämpligt att föra tillsammans alla dessa yrkesutbildningsanstalter under en hatt, så att säga, och lägga dem under en gemensam styrelse. Det är min uppfattning, och jag skulle tro att den delas av många inom statsutskottet. För närvarande tycka vi inte, att det är så angeläget att skilja ärendet från skolöverstyrelsen och från dess yrkesskoleavdelning, innan man kommit så långt att man vet, vilket fält som denna överstyrelse skulle komma att få arbeta på.

Jag kan trösta den ärade kammarledamot, som talade för ett principbeslut om en överstyrelse, ehuru väl han inte gjorde något yrkande, att tanken är utan varje tvivel på marsch, och ett snart beslut av statsmakterna måste nog komma.

Vidare yttrades ej. Vad utskottet hemställt bifölls.

§ 10.

Föredrogos vart efter annat statsutskottets utlåtanden:

nr 84, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående understöd åt verkstadsskolor för viss arbetslös ungdom samt stipendier åt elever vid dylika skolor;

nr 85, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 till vissa skyddsarbeten å Uppsala domkyrka;

nr 86, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till uppförande av byggnad för kvinnokliniken vid akademiska sjukhuset i Uppsala;

nr 87, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till domkapiteln och stiftsnämnderna för budgetåret 1941/42 m. m.;

nr 88, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående disposition av två skolhemman i Korpilombolo och Karl Gustafs socknar m. m. jämte i ämnet väckta motioner;

nr 89, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 till särskilda omkostnader för vissa fartyg;

nr 90, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 till förlagskapital för inköp av förnödenheter, m. m.;

nr 91, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 till lån för stödjande av bostadsproduktionen i vissa orter jämte en i ämnet väckt motion;

nr 92, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förändring i avseende å löneställning och antal beträffande vissa ordinarie befattningar vid postverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk m. m. jämte en i ämnet väckt motion;

nr 93, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till stat för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1941/42 m. m.;

nr 94, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 till vissa om- och tillbyggnadsarbeten vid serafimerlasarettet jämte i ämnet väckta motioner;

nr 95, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående höjd resekostnadsersättning i vissa fall vid färd med egen automobil m. m.;

nr 96, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 till bidrag till stiftelsen Råby räddningsinstitut m. m.;

nr 97, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till Justitiekanslersämbetet: Avlöningar m. m.; och

nr 98, i anledning av väckta motioner om vidgat uttagande av arbetslösa till militärtjänst.

Kammaren biföll vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

§ 11.

Föredrogs och lades till handlingarna statsutskottets memorial, nr 99, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut angående Kungl. Maj:ts proposition angående lån för tillverkning av röntgenfilm m. m.

§ 12.

Föredrogs vart efter annat:

bankoutskottets utlåtanden:

nr 39, i anledning av väckt motion om beredande av fyllnadspension åt viss militär personal på övergångsstat; och

nr 40, i anledning av väckt motion om livränta eller gratifikation åt förre e. o. banvakten A. G. Svensson; samt

jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 31, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § 3 mom. samt 12 och 30 §§ skogsvårdslagen den 15 juni 1923 (nr 212) m. m. jämte i ämnet väckta motioner;

nr 33, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa, allmänna arvsfonden tillfallna fastigheter;

nr 34, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av ett till förra biskopsbostället 2 mantal Sundby nr 1 i Strängnäs socken hörande område; och

nr 35, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsunderstöd för anläggande av skyddsvall vid viss del av Klarälven m. m.

Kammaren biföll vad utskotten i dessa utlåtanden hemställt.

§ 13.

Föredrogs och lades till handlingarna jordbruksutskottets memorial, nr 36, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut angående avsättande till nationalpark av det s. k. Muddusområdet i Norrbottens län.

§ 14.

Anmälades och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 7, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1941/42 under riksstatens sjunde huvudtitel, innefattande anslagen till finansdepartementet; och

nr 193, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om bidrag till Höglandsskolan i Stockholm.

§ 15.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 12.7 e. m.

In fidem
Sune Norrman.